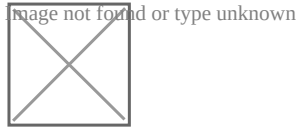

«Η αλήθεια ήλθε η σκιά παρέδραμε» (Μητροπολίτης Νέας Ιωνίας & Φιλαδελφείας κ. Γαβριήλ)

/ [Πεμπουσία](#)

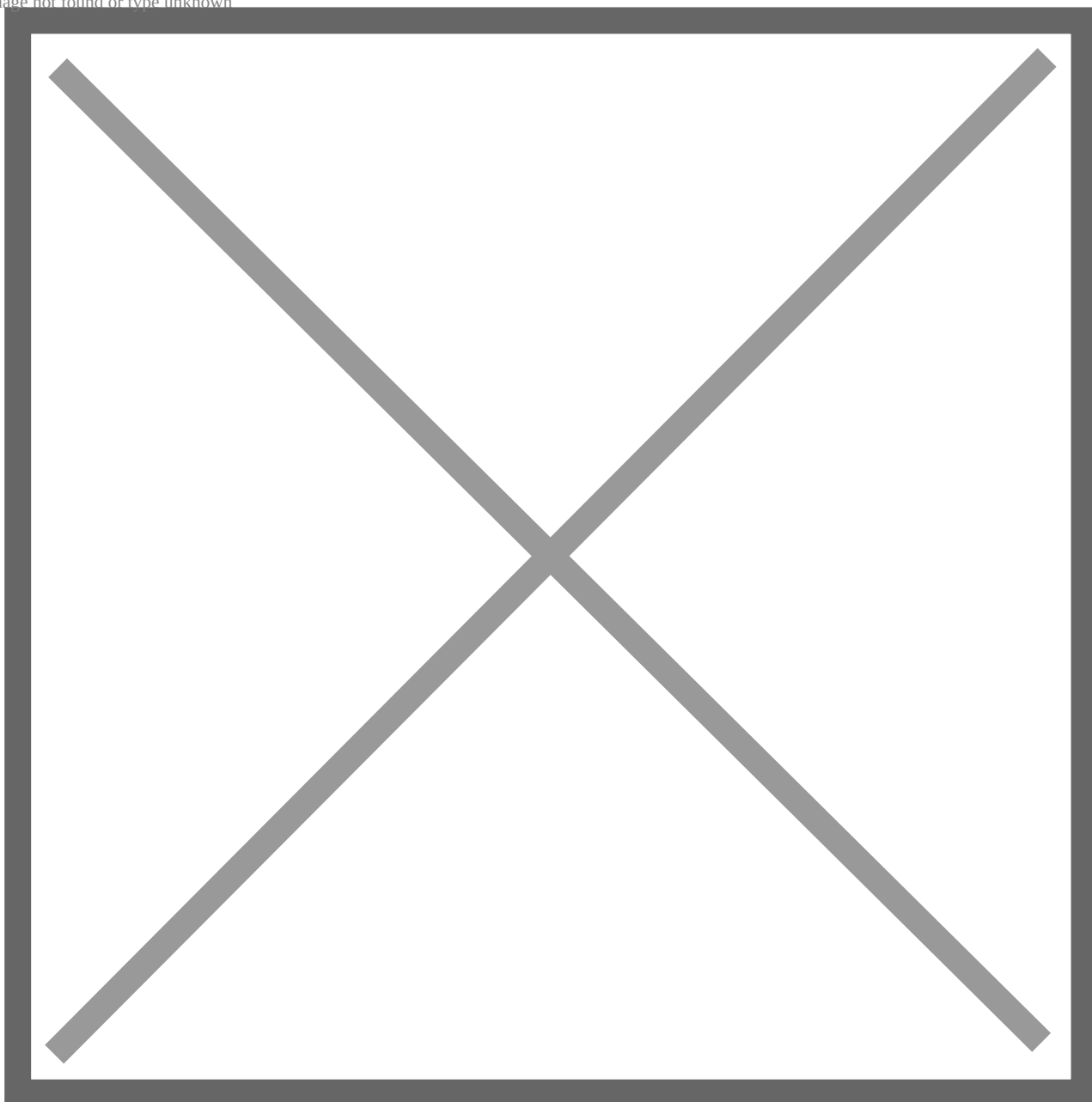
Το τρισόκλειον δώρον*. Μικρό Εισοδικό στην εορτή των Χριστουγέννων

Οκτώ αιώνες περίπου πριν γεννηθεί το βρέφος Ιησούς εν Βηθλεέμ της Ιουδαίας και εκ της Θεοτόκου και αειπαρθένου Μαρίας ο Προφήτης Ησαΐας διακήρυξε ότι ιδού η Παρθένος έξει εν γαστρί, και τέξεται υιόν, και καλέσουσι το όνομα αυτού Εμμανουήλ^[1].

Ιδού ευαγγελίζομαι υμίν χαράν μεγάλην, ήτις έσται παντί τω λαώ, ότι ετέχθη υμίν σήμερον σωτήρ, ος εστι Χριστός Κύριος εν πόλει Δαβίδ^[2] θα διακηρύξει την ευλογημένη νύχτα των Χριστουγέννων προς τους ποιμένες της Βηθλεέμ ο άγγελος Κυρίου.

Και συγχρόνως «εγένετο συν τω αγγέλω πλήθος στρατιάς ουρανίου, αινούντων τον Θεόν και λεγόντων, δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία^[3]. Αυτή τη λαμπρή σκηνή προείδε εν πνεύματι και αληθεία και κατέγραψε στις προφητείες ο δικαίως χαρακτηρισθείς ως προ Χριστού Ευαγγελιστής Προφήτης Ησαΐας.

Η Εκκλησία με τη σειρά της ετοιμάζει για το γεγονός αυτό τους πιστούς της, ήδη από την μεγάλη εορτή του Αποστόλου Ανδρέου στις 30 Νοεμβρίου. Θα ψάλλει λοιπόν την ημέρα αυτή μελωδικώτατα: Ησαΐα χόρευε, λόγον Θεού υπόδεξαι· προφήτευσον τη Κόρη Μαριάμ, βάτον καταφλέγεσθαι και πυρί μη καίεσθαι, τη αίγλη της Θεότητος. Βηθλεέμ ευτρεπίζου, άνοιγε πύλην η Εδέμ· και μάγοι πορεύεσθε ιδείν την σωτηρίαν εν φάτνει σπαργανούμενον· ον Αστήρ εμήνυσε επάνω του σπηλαίου, ζωοδότην Κύριον, τον σώζοντα το γένος ημών^[4].

Όμως από την ημέρα της 20ης Δεκεμβρίου η Εκκλησία ετοιμάζει τους χριστιανούς εντατικώτερα με τις ιερές της ακολουθίες. Στις ιερές ακολουθίες με κατανυκτικά τροπάρια οι ιεροί υμνογράφοι εξυμνούν το μυστήριο και υπερφυές αυτό γεγονός της σάρκωσης του Υιού και Λόγου του Θεού, τονίζουν δε και προβάλλουν αναλόγως τα διάφορα σημεία του. Μάλιστα προσφέρουν στο Βρέφος της Βηθλεέμ τη σμύρνα του πνεύματός τους, το λιβανωτό της τέχνης τους και το χρυσό της λατρείας τους. Δηλαδή το τρισόκλειον δώρον.

Οι πιστοί χριστιανοί επιδίδονται τις ημέρες αυτές σε νηστεία και εξομολόγηση ενώ διέρχονται ποικίλες πνευματικές ασκήσεις ώστε τη μυστική και άγια νύχτα των Χριστουγέννων να μεταλάβουν των αχράντων μυστηρίων. Ιδιαίτερα

συγκινούνται οι πιστοί με τα ψαλλόμενα τις ημέρες αυτές και αγωνίζονται να καταστήσουν την ψυχή και την καρδιά τους Βηθλεέμ. Μαζί με τις ουράνιες δυνάμεις -τα λειτουργικά πνεύματα- θαυμάζουν την άκρα συγκατάβαση του Κυρίου και με τους λοιπούς πιστούς δοξολογούν τον Σωτήρα του κόσμου. Ως νέοι μάγοι προετοιμάζουν τα πνευματικά δώρα τους οι πιστοί. Άλλωστε αυτός είναι και ο σκοπός των προερτίων ύμνων. Ψάλλουν μελωδικώς: υπόδεξαι Βηθλεέμ την του Θεού Μητρόπολιν^[5]. Φως γαρ το άδυτον επί σε γεννήσαι ήκει. Άγγελοι θαυμάσατε εν ουρανώ, άνθρωποι δοξάσατε επί της γης. Μάγοι εκ Περσίδος, το τρισόκλειον δώρον προσκομίσατε. Ποιμένες αγραυλούντες, τον τρισάγιον ύμνον μελωδήσατε. Πάσα πνοή αινεσάτω τον Παντουγέρτην^[6].

Σε έναν άλλο ύμνο ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων Σωφρόνιος με άλλους λόγους ετοιμάζει τους πιστούς να υποδεχθούν την μεγάλη εορτή των Χριστουγέννων. Προσκαλεί τη Βηθλεέμ να ετοιμάσει τη φάτνη και το σπήλαιο.

Η αλήθεια ήλθε, τονίζει, η σκιά παρέδραμε. Είναι ένας εξαιρετος ύμνος, ο οποίος ψάλλεται κατά την ακολουθία της Α΄ Ώρας την παραμονή των Χριστουγέννων και αποτελεί κατά έναν τρόπο τον μεγαλοπρεπή προθάλαμο της εορτής και δείχνει την αξία του μεγάλου γεγονότος.

Με τις λιτές φράσεις του, ο Πατριάρχης Σωφρόνιος κατορθώνει να κρατήσει ψηλά το ενδιαφέρον των πιστών: Βηθλεέμ ετοιμάζου· ευτρεπιζέσθω η φάτνη· το Σπήλαιον δεχέσθω· η Αλήθεια ήλθεν· η σκιά παρέδραμε· και Θεός άνθρωποις εκ Παρθένου πεφανέρωται, μορφωθείς το καθ' ημάς και θεώσας το πρόσλημμα. Διό Αδάμ ανανεούται συν τη Εύα κρίζοντες. Επί γης ευδοκία επεφάνη, σώσαι το γένος ημών.

Όμως οι πιστοί δεν αρκούνται να ομολογούν την πίστη τους μόνο με την καρδιά και τα χείλη αλλά και ψάλλουν το υπερφυές αυτό και θαυμαστό γεγονός. Και με ευγνωμοσύνη δοξάζουν το Θεό. Γι' αυτό και ο υμνωδός διαθέτοντας την αιώνια πανανθρώπινη πείρα θα γράψει: δεύτε πιστοί επαρθώμεν ενθέως, και κατίδωμεν συγκατάβασιν θεϊκήν άνωθεν, εν Βηθλεέμ προς ημάς εμφανώς· και νουν καθαρθέντες, τω βίω προσενέγκωμεν, αρετάς αντί μύρου, προευτρεπίζοντες πιστώς, των Γενεθλίων τας εισόδους, επί των ψυχικών θησαυρισμάτων, κρίζοντες. Εν υψίστοις δόξα, Θεώ τω εν Τριάδι, δι' ου εν άνθρωποις ευδοκία επεφάνη, τον Αδάμ εκλυτρώσασθαι, της αρχηγόνου αράς ως Φιλάνθρωπος^[7].

Στο σημείο αυτό ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, στο έργο του Εορτοδρόμιον, θα παρατηρήσει: εσείς οι άγγελοι δοξάσατε, ήτοι δοξολογήσατε και τώρα τον Θεόν. Σεις οι δίκαιοι προϋπαντήσατε αυτόν μιμούμενοι τον δίκαιον Συμεών. Και σεις οι εν τη γη άνθρωποι υψώθητε από τα γήϊνα φρονούντες τα υψηλά και μετεωριζόμενοι

με τα πτερά της πράξεως και θεωρίας.

Διά τούτο γαρ κατέβη ο Θεός εις την γην ίνα οι εν τη γη αναβώσιν εις τους ουρανούς. Επειδή κατά άλλον τρόπον δεν εδύνατο να γίνει ένωσις Θεού και ανθρώπων, αν δεν κατέβαινε μεν ο Θεός ολίγον τι από το ιδικόν του ύψος, δεν ανέβαινε δε ως άνθρωπος επάνω από την ιδικήν του ταπεινότητα.

Όμως ας μη σταθούμε εδώ. Ας εισέλθουμε όπισθεν του καταπετάσματος. Στον χώρο της οικείας Θεότητας.

Τα ιερά κείμενα μας πληροφορούν ότι του Ιησού Χριστού η γέννησις ούτως ην· μνηστευθείσης γαρ της μητρός αυτού Μαρίας τω Ιωσήφ, πριν ή συνελθείν αυτούς ευρέθη εν γαστρί έχουσα εκ Πνεύματος Αγίου. Ιωσήφ δε ο ανήρ αυτής, δίκαιος ων και μη θέλων αυτήν παραδειγματίσαι, εβουλήθη λάθρα απολύσαι αυτήν. Ταύτα δε αυτού ενθυμηθέντος ιδού άγγελος Κυρίου κατ' όναρ εφάνη αυτώ λέγων· Ιωσήφ υιός Δαυίδ, μη φοβηθής παραλαβείν Μαριάμ την γυναίκα σου· το γαρ εν αυτή γεννηθέν εκ Πνεύματός εστιν Αγίου. Τέξεται δε υιόν και καλέσεις το όνομα αυτού Ιησούν· αυτός γαρ σώσει τον λαόν αυτού από των αμαρτιών αυτών. Τούτο δε όλον γέγονεν ίνα πληρωθή το ρηθέν υπό του Κυρίου δια του προφήτου λέγοντος· Ιδού η παρθένος εν γαστρί έξει και τέξεται υιόν, και καλέσουσι το όνομα αυτού Εμμανουήλ, ο εστι μεθερμηνευόμενον μεθ' ημών ο Θεός. Διεγερθείς δε ο Ιωσήφ από του ύπνου εποίησεν ως προσέταξεν αυτώ ο άγγελος Κυρίου και παρέλαβε την γυναίκα αυτού, και ουκ εγίνωσκεν αυτήν έως ου έτεκε τον υιόν αυτής τον πρωτότοκον, και εκάλεσε το όνομα αυτού Ιησούν^[8].

Με μεγάλη γλαφυρότητα ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος θα σχολιάσει την ευαγγελική περικοπή και, μεταξύ άλλων, θα γράψει τα εξής: Αλλά τί να πω; για ποió να μιλήσω; Ιδού η παρθένος εν γαστρί έξει. Και ποión γέννησε; Ποión; Τον κυρίαρχο της φύσης. Η φύση το διακηρύττει· τον γέννησε όπως εκείνος θέλησε να γεννηθεί.

Ο τρόπος της γέννησης δεν ήταν ο συνηθισμένος φυσικός τρόπος, αλλά εκείνος ως κυρίαρχος της φύσης όρισε ένα αλλιώτικο τρόπο για να δείξει πως κι όταν ο άνθρωπος δεν γεννιέται όπως οι άνθρωποι, αλλά καθώς αρμόζει στο Θεό. Λοιπόν, προήλθε από την παρθένο που υπερνίκησε τους φυσικούς νόμους, που ξεπέρασε την αναγκαιότητα του γάμου.

Ο υπέρτατος αρχηγός της αγιωσύνης ήταν σωστό μόνο από καθαρό και άγιο τοκετό να προέλθει. Γιατί αυτός είναι που τότε από άσπιλο χύμα έπλασε τον Αδάμ κι από τον Αδάμ χωρίς να χρησιμοποιήσει γυναίκα, δημιούργησε γυναίκα. Όπως, λοιπόν, ο Αδάμ χωρίς τη συμμετοχή γυναίκας παρήγαγε γυναίκα, έτσι και σαν

σήμερα η παρθένος χωρίς τη συμμετοχή άντρα γέννησε άντρα. Γιατί είναι άνθρωπος, λέει, και ποιός θα τον αναγνωρίσει;

Ο Θεός δεν δημιούργησε ναό του από αλλού, ούτε έπλασε ένα αλλιώτικο σώμα, για να περιβληθεί, μήπως θεωρηθεί ότι προσβάλλει την πάστα του Αδάμ. Κι επειδή ο άνθρωπος εξαπατημένος από το διάβολο έγινε όργανό του, γιαυτό ακριβώς περιμάζεψε αυτόν τον ξεπεσμένο έμψυχο ναό, ώστε ο άνθρωπος με την κοινωνία με το δημιουργό του να βοηθηθεί να απομακρυνθεί από τη συντροφιά του διαβόλου.

Όμως και όταν γίνεται άνθρωπος δεν γεννιέται ως κοινός άνθρωπος, αλλά γεννιέται ως Θεός. Γιατί αν προερχόταν από έναν συνηθισμένο γάμο, οι περισσότεροι δεν θα πίστευαν πως είναι Θεός. Τώρα, όμως, γιαυτό ακριβώς γεννιέται από παρθένο και κατά τον τοκετό διατηρεί τη μήτρα της αναλλοίωτη και διαφυλάττει την παρθενία της άφθαρτη, ώστε ο ασυνήθιστος τρόπος της γέννησης να με υποβοηθήσει στην ολοκληρωτική αποδοχή της θεότητάς του.

Λοιπόν κι αν κάποιος Έλληνας, κι αν κάποιος Εβραίος με ρωτά πώς γίνεται ο Χριστός αν και Θεός ως προς τη φύση του να έχει ενανθρωπήσει, θα του απαντήσω. Ναι, και θα παρουσιάσω ως απόδειξη του ισχυρισμού μου την άσπιλη σφραγίδα της παρθενίας.

Δεν μπορεί παρά νά' ναι Θεός αυτός που νικά τη φυσική τάξη· δε μπορεί παρά νά' ναι ο πλάστης της μήτρας και δημιουργός της παρθενίας αυτός που γεννήθηκε με τρόπο αμόλυντο και οικοδόμησε για τον εαυτό του ναό, άγνωστο πως, με τον τρόπο πάντως που εκείνος θέλησε [\[9\]](#).

Περαίνων λοιπόν τους ανωτέρω λόγους μου θα ήθελα προτρέψω πάντες να μη λείψωμε τις άγιες αυτές ημέρες των Χριστουγέννων από την αγία Εκκλησία του Θεού, αφού παρέχει τόσο πλήθος μυστηρίων για τη σωτηρία μας κατά την τάξη των θεϊκών συμβόλων που ζωντανεύονται σ' αυτή.

Μ' αυτά καθέναν από μας, όταν μάλιστα ζει σωστά, τον ολοκληρώνει ανάλογα με το χαρακτήρα του σύμφωνα με το πρότυπο του Χριστού και -αποτέλεσμα ζωής χριστιανικής- οδηγεί στη φανέρωση το δώρο της υιοθεσίας του Αγίου Πνεύματος.

Ας παρουσιάσουμε λοιπόν τους εαυτούς μας με όλη τη δύναμη και την προθυμία μας άξιους των θεϊκών δωρεών κι ας ευχαριστήσουμε το Θεό με τα καλά μας έργα.

Ας μη ζούμε όμοια με τους εθνικούς, που, μέσα στην αρρώστια της επιθυμίας, δεν γνωρίζουν το Θεό. Ας φορέσουμε την ευσπλαχνία, την καλωσύνη, την ταπεινοφροσύνη την πραότητα, την υπομονή. Ας ανεχώμαστε τους άλλους με αγάπη, κι ας χαριζώμαστε σ' αυτούς, αν έχωμε κάποια αφορμή εναντίον τους,

όπως κι ο Κύριος χαρίστηκε μ' εμάς. Ας διατηρούμε πάνω απ' όλα το δεσμό της τελειότητας, την αγάπη και την ειρήνη, στην οποία έχουμε κληθεί, για ν' αποτελέσουμε ένα σώμα.

Με τέτοιο τρόπο ζωής θα μπορέσουμε να φτάσουμε στο τέρμα των θεϊκών υποσχέσεων, με την αγαθή ελπίδα να ολοκληρωθεί η επίγνωση του θελήματος του Θεού (Αγίου Μαξίμου του Ομολογητού, Μυσταγωγία).

** Θεοτοκίο εσπερινού 20ης Δεκεμβρίου*

[1] Ησ. ζ, 14.

[2] Λουκ. β, 10-11.

[3] Λουκ. β, 13-14.

[4] Δοξαστικόν εσπερινού μνήμης τού Αγίου καί ένδόξου Αποστόλου Ανδρέου τού Πρωτοκλήτου.

[5] Δηλαδή τη Θεοτόκο.

[6] Θεοτοκίον εσπερινου 20ης Δεκεμβρίου.

[7] Τροπάριο Γ Ώρας παραμονής των Χριστουγέννων.

[8] Ματθ. α, 18-25.

[9] Ιωάννου Χρυσοστόμου, Εις το γενέθλιον του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού.